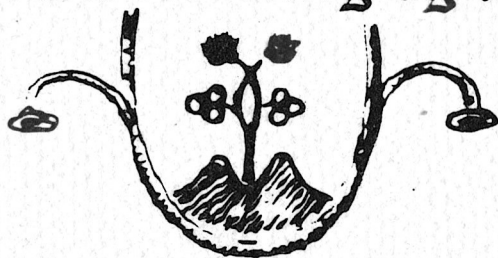
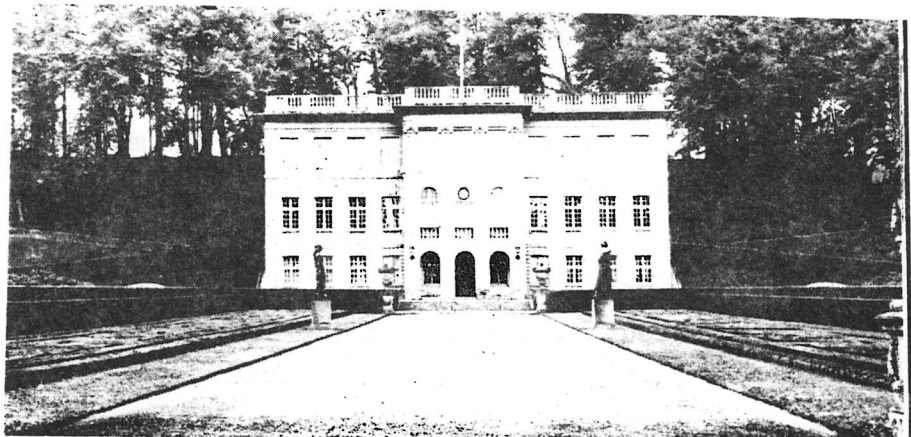

Ledöje - Smörum
historisk forening og arkiv

3. årgang

Nr. 3 1981

EFTERÅRSTUR TIL HELSINGØR.

Lørdag d. 19. september.

Vi mødes på Søgerskolens parkeringsplads og kører kl. 11 til Helsingør.

Der skal vi først se Marienlyst slot, som i 1760'erne blev ombygget til sit nuværende udseende i ren Louis Seize-stil. Det huser nu en afdeling af Bymuseets samlinger foruden repræsentationslokaler for Helsingør by.

Dernæst spiser vi frokost på restaurant Færgesgården i Stengade, hvilket er inkluderet i prisen, drikkevarer dog for egen regning.

Kl. 14 er der omvisning for os i det enestående klosteranlæg Karmeliterklostret med Sct. Mariæ kirke.

Til sidst slutter vi af i Karmeliterhuset, det nuværende Bymuseum, hvor vi går rundt på egen hånd.

Hjemkomst kl. 17.

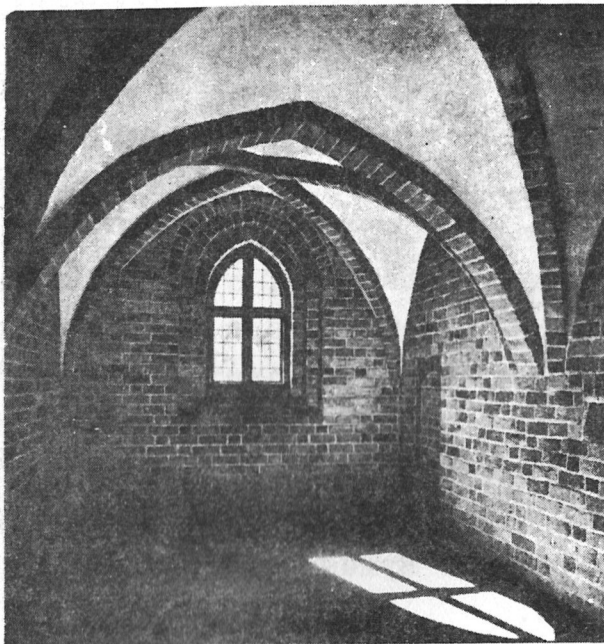
Turen foregår i private biler, således at man ved tilmeldingen giver besked, om man har ekstra plads i sin bil, eller om man eventuelt ønsker en plads. Det forventes, at " fremmede " passagerer betaler ca. 15 kr. i benzinpenge til chaufføren.

Prisen er for voksne 38 kr. og for børn 30 kr.

Tilmelding senest d. 16. sept. til:

Else Herrmann
tlf. 975196

Lone Brüsck
tlf. 973732

Interiør fra Karmeliterklostret.
Sagnet fortæller, at kong Kristian
II's frille Dyveke ligger begravet
under solstriben.

NYT FRA LOKALHISTORISK ARKIV

Ledøje-Smørum Lokalhistoriske Arkiv er nu flyttet til nye lokaler i den gamle skole (tidl. kommune-kontor) i Smørumovre, og herefter er

Arkivets adresse:

SMØRUM BYGADE 35
SMØRUMOVRE, 2760 MÅLØV

Arkivets åbningstid:

1. TORSDAG I HVER MÅNED KL. 19.30 - 21.30

For at imødekomme det voksende behov for større åbningstid vil vi endvidere i vintersæsonen holde åbent:

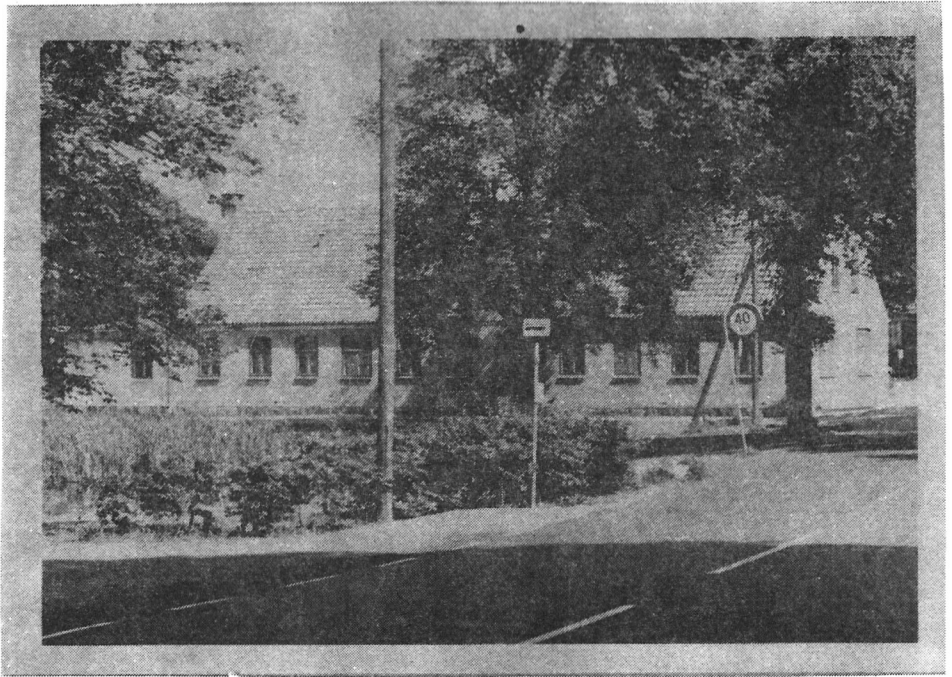
2. LØRDAG I HVER MÅNED KL. 11 - 13
FRA DEN 31. OKTOBER 1981

Arkivet kan stadig besøges EFTER AFTALE med

Anne Marie Kyed Pedersen tlf. 657505

Kirsten Fauk tlf. 975063

Der er gode parkeringsmuligheder, og bus 146, som kører gennem både Smørumnedre, Smørumovre og Hove har stoppested lige udenfor.

Den gamle skole (tidl. kommunekontor)
Smørum Bygade 35, Smørumovre, hvor Forenin-
gens og Arkivets aktiviteter nu foregår.

Aktiviteter.

Vi har her i sommer haft travlt med flytningen og indretningen af de nye lokaler. Vi glæder os over, at vi nu har mere plads, og at vi kan tilbyde de besøgende et studierum. Arkivet råder desuden over to lokaler, der er indrettet til henholdsvis magasin og kontor/arbejdsrum for arkivmedarbejderne.

Arbejdet med kirkegårdsregistrering og fotoregistring fortsætter, ligesom arbejdet med foreningsarkiverne. I den forbindelse vil vi stadig gerne have henvendelser fra folk, der er i besiddelse af arkivalier eller har kendskab til de mange forskellige foreninger, der har eksisteret i kommunen før i tiden.

Skolebesøg.

Blandt de første besøgende i Arkivets nye lokaler har været en 8. klasse fra Smørum Friskole. Deres besøg i Arkivet var et led i faget samfundsorientering, hvor de beskæftiger sig med det forestående kommunevalg og som en optakt ville vide lidt mere om kommunens fortid. Den største interesse havde billeder fra skolerne, både nye og gamle, billeder fra deres bopæl og fra begivenheder i kommunen: borgermøder, indvielser osv. Desuden så de vores plancheudstilling "Værd at værne" og Historisk Forenings studiekredsmateriale om kommuneplanlægningen.

Vi modtager gerne sådanne klassebesøg, ligesom også pensionistforeninger og andre grupper er velkomne. Besøg bedes anmeldt mindst 1 uge i forvejen.

FILM OM LEDØJE-SMØRUM KOMMUNE.

Kulturelt udvalg har sat et projekt igang om optagelse af en film om kommunen. Projektet foregår i et samarbejde mellem Ungdomsskolen og en styringsgruppe, således at Ungdomsskolen som et led i elevernes foto-undervisning står for det praktiske filmarbejde, mens styringsgruppen er ansvarlig for filmens idé og emnevalg. Styringsgruppen består af repræsentanter fra Kulturelt udvalg, Biblioteket og diverse foreninger. For Historisk Forening og Lokalhistorisk Arkiv deltager Anne-Marie Nielson og Anne Marie Kyed Pedersen.

I emnevalget lægger styringsgruppen vægt på at skildre lokalsamfundene, deres erhverv, foreningsliv, indvielser, byfester osv. og ikke mindst landbrugs- og gartnerierhvervene, samt på at der filmes før nedrivning af gårde, anlæggelse af veje mm.

Styringsgruppen er meget interesseret i at få at vide, når der skal ske noget rundt om i kommunen, som nævnt både fest- og hverdagsbegivenheder. Biblioteket og undertegnede på tlf. 657505 tager imod disse meldinger.

Anne Marie Kyed Pedersen.

ARKÆOLOGIGRUPPEN

Der er fast mødedag den sidste onsdag i hver måned i Smørumovre i foreningens lokaler. Der vil i løbet af vinteren blive taget forskellige emner op, og desuden skal der arbejdes videre med Søgerskolens "oldsager". Nærmere oplysninger kan fås hos Lone Brüsck eller Jauré Nielsen.

REJSEUDVALGET

De samarbejdende Foreningers rejseudvalg har droppet den ellers faste udlandsrejse i januar eller februar måned. Til gengæld vil der blive arrangeret en rejse i løbet af april måned. Igen til foråret vil der blive arrangeret en 4 dages bustur.

Først omkring december vil det være muligt at have programmet færdigt til begge ture, og foreningernes medlemmer vil naturligvis straks få besked om tidspunkt og rejsemål.

Lone.

FOREDRAGSRÆKKE 1981 - 1982

Traditionen tro afholder foreningen også i år en foredragsrække.

I år bliver foredragene holdt i foreningens lokaler i den gamle skole, Smørum Bygade 35, Smørumovre på tirsdage kl. 19.30.

6. oktober: Rigsantikvar Olaf Olsen: "Kirkebyggeri i Middelalderen med udgangspunkt i Ledøje og Smørum kirker".
3. november: Museumsinspektør Ole Højrup: "Herregårdsliv - piger og karle".
12. januar: Lektor Margaretha Balle-Petersen: "Foreningsliv og forsamlingshuse gennem 100 år".
2. februar: Museumsinspektør Thorkild Ramskou: "Vikingetidsbroen over Vejle Ådal".

Lørdag den 28. november: Eftermiddagstur til Måløv og Ballerup kirker. I Måløv kirke vil pastor Lindsborg fortælle om kirkens historie. Herefter kører vi til Ballerup præstegård, hvor der vil blive serveret en kop kaffe. Vi går over i Ballerup kirke, som fhv. stadsbibliotekar Hjort Eriksen vil vise rundt i.

Turen skal foregå i private biler med afgang fra Boesagerskolens parkeringsplads kl. 13.45. Kaffen koster som sædvanlig 7 kr. Vi forventer at være hjemme igen senest kl. 17.

Pris for hele foredragsrækken incl. turen til Måløv og Ballerup kirker kr. 50 pr. pers. Halv pris for pensionister. Pris for et enkelt foredrag kr. 15.

Som sædvanlig bliver der serveret kaffe med brød for kr. 7.

NYT FRA HISTORISK FORENING

Der er efterhånden god aktivitet i vores lokaler i Smørumovre. De fungerer vældig godt til møder af forskellig art. Det er planen fremover, at samle alle foreningens aktiviteter der. Således har vi fået tilladelse til at bruge det største af rummene - som vi ikke disponerer over - til at afholde vores foredragsaftener i den kommende sæson.

Det bliver måske lidt primitivt sammenlignet med de foregående sæsoner i Biblioteket, men dels vil vi gerne have, at arrangementer som foreningen holder foregår der, dels vil vi gerne give vores medlemmer et indblik i hvad vi laver.

KOMMUNEPLAN

17. august udløb fristen for indsigelser mod kommuneplanen, den sidste fase i studiekredsens arbejde. I det store og hele var vi i studiekredsen meget tilfredse med den plan, der blev offentliggjort i foråret. Kun nogle punkter måtte vi dog protestere imod.

Det vigtigste var udsigten til, at området på begge sider af Råbrovej (i plan B 18) og Hindbærvangen II (B 17) skulle kunne bebygges med en total bebyggelsesprocent på 50. Gruppen mener, at kun området øst for Råbrovej og nord for Skebjergvej bør bebygges (i stedet for B 18), måske kan området udvides øst for Smørum Parkvej. I alle tilfælde kun med bebyggelsesprocent på 35, for at gøre overgangen mellem land og by så lempelig som mulig.

Desuden protesterer vi mod at anlægge koloni- og nyttelhaver på Nørregårds og Egegårds jorde. Herved vil der blive sat endnu en kile ind i den landbrugsjord, der er tilbage i kommunen. Vi foreslår Margrethelund anvendt til kolonihaver i stedet for.

Studiekredsens rapport ligger tilgængelig på lokalhistorisk Arkiv.

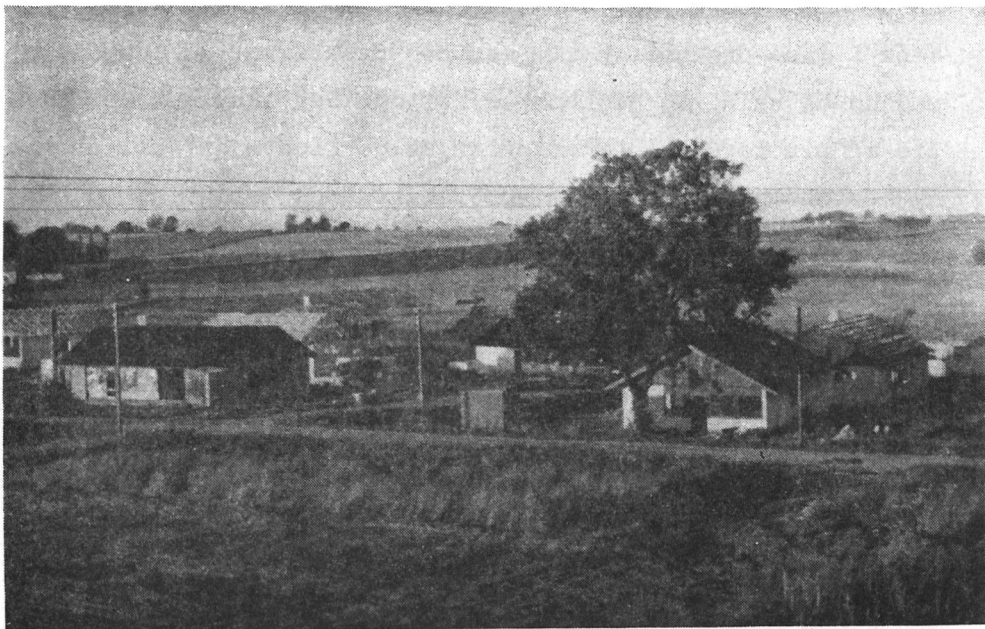
Lone.

STEDNAVNE

Hvorfor navnet "FLODVEJEN"?

Jeg er ofte blevet spurgt, hvorfor vejstrækningen fra Smørumnedrevej til Smørum Parkvej har fået navnet "Flodvejen".

Stednavneudvalget har ikke kunnet give oplysning derom, og så må man jo prøve på anden måde at finde ud af det.

De første parcelhuse på Flodvejen, 1965.

Smørumnedre ligger lavt i forhold til f.eks. Ledøje, Smørumovre og Måløv. De gamle sagde: "Op til Ledøje, op til Smørumovre eller oppe i Måløv", som betegnelse for, at når man fra Smørumnedre skulle et af de steder hen, var det op ad bakke. Derimod sagde man "Hen til Ballerup", altså betegnelsen for "lige ud".

Når man så husker på, at alt hvad bønderne i gammel tid producerede til salg, måtte bringes til København på hestevogn, og hestene var små, vogntøjet ringe, så betød vejens tilstand uhyre meget, og man undgik i videst muligt omfang bakker.

Selv i mine drengear kørte man på "Halmtorvet" i København med hø og halm, og jeg husker, at den der skulle køre, altid af min far fik besked på at "tage Flodvejen" for at skåne hestene, man skulle jo ad Frerikssunds landevej, og den kunne man nå enten ved Korsvejgård i Måløv eller i Ballerup ved Købmand Reehs gamle forretning.

Vejen til Måløv var bakket. Først havde vi "Bybakken" i Smørumnedre, og derefter bakken ved Korsvejgård og om vinteren var det sidste stykke af den måske det værste for hestene. Den var betydelig stejlere end nu, og da disse køreture som oftest skete om vinteren og måske i glat føre, havde hestene som regel stødt brodderne af, når man nåede der til. At denne bakkeknold var almindelig kendt som vanskelig passabel, kunne man se af, at amtsvejmanden altid havde smidt et læs grus nær opkørslen til Frederiks-

sundvejen, så kunne kuskene selv gruse. Mange gange har jeg set mælkekuske holde der og forny brodderne i hestekoene, så det er naturligt, at man helst undgik den vej med store læs, som ikke netop var bestemt for Måløv.

Flodvejen har desuden altid været en vej, som trods sin ringe færdsel altid har været godt vedligeholdt. Altså et tegn på at man tillagde den en vis trafikmæssig betydning.

Hvorfor har man så kaldt den Flodvejen?

Det kan i hvert fald ikke være fordi den kunne sættes i forbindelse med et større vandfald. Ganske vist lå Brændemosen i nærheden, men den blev afvandet gennem en grøft og gadekæret i Smørumnedre. Jordene langs Flodvejen var ret høje og tørre, så de kan heller ikke have givet anledning til navnet.

Nej løsningen skal nok ligge i egnens dialekt, men det skal man være så gammel som mig for at kunne huske, for i mange år har "indvandringen" til Smørumnedre udslettet den totalt.

Jeg skal ikke her komme med en større redegørelse for "de gamle indfødtes sprog". For at forstå min teori om navnet "Flodvejens" opståen, er det nødvendigt at vide, at man kun udtalte bogstavet A når det f.eks. var begyndelsesbogstavet til et navn, f.eks. Anders (Ans) eller Almanaken. Stod bogstavet inde i ordet blev det almindeligvis til et Å. F.eks. sagde man ikke "karlene" men "k å å lene". Det samme var tilfældet med bogstavet O. I ordet "brod" blev o til å. Man

broddede ikke sine heste i glat føre, man "bråtede" dem, og når vi nu ved det, så har vi også løsningen på navnet "Flodvejen".

Flodvejen var den eneste vej ud af Smørumnedre, som var flad. Derfor har man kaldt den "Fladvejen". Når bønderne har drøftet deres københavnsture, har det sikkert lydt sådan: "Nå døu hår væt i Køvenhavn i dav"! "Kýrt' døu over Måløv eller to døu Flådvejen"? Og da man ikke sagde a var dette bogstav udtalt som å.

Da de gamle kortskitser over landsbyen er tegnede af "lærde folk" som vel ikke har haft kendskab til vejens karakter og brug, og de har modtaget oplysningerne mundtligt fra landsbyens beboere, så har de skrevet "Flodvejen", for de vidste nemlig godt, at bønder ikke gad spidse munden så meget at de udtalte bogstavet o korrekt, men i stedet gav det omlyd til å, og når man tegnede et kort med stednavne skulle det være korrekt, og så skrev de Flodvejen.

Det er historien om, hvorledes Fladvejen ud af Smørumnedre blev til Flodvejen.

Riis Nielsen

De fleste historieinteresserede og vel især medlemmer af historiske foreninger er helt klar over hvad Rytterskoler var, men ikke alle ved, hvilket arbejde der gik forud for disse, eller hvilke omstændigheder der førte til oprettelsen af disse de første statslige skoler.

Om det store forarbejde med Rytterskolerne og deres startvanskeligheder, har Else Herrmann udarbejdet et større materiale, der ligger tilgængeligt for interesserede på Foreningens Arkiv.

Else Herrmann har samlet stof om såvel personerne, økonomien, det bygningsmæssige som undervisningens indhold.

I det efterfølgende skal jeg så kort som muligt prøve at fortælle om, hvorfor vi fik Rytterskolerne.

Kong Frederik d. IV, der regerede fra 1671 til 1730, var ikke nogen bemærkelsesværdig god Konge, flittig men ikke særlig begavet, og at han samtidig bekendte sig til pietismen, med en deraf følgende streng helligdagslovgivning, gjorde ham just heller ikke folkekær.

Hans to hovedinteresser - militærvæsenet og udenrigspolitikken gjorde deres til, at landet blev stærkt forarmet. Efter de katastrofale forsøg i begyndelsen af 1700 tallet på at generobre Skåne, og de uheldige udenrigspolitiske eventyr sammen med Rusland, vendte Kongen sig til mere indenrigspolitisk virke.

I 1702 ophævede han således Vornedskabet, men i 1724 måtte han indføre Stavnsbåndet. Denne frygtelige forordning var en direkte følge af hans militære ambitioner. Den store nordiske krig og krigen om Skåne havde nemlig afsløret, at den danske hær var overordentlig ringe, og som følge heraf oprettede Kongen i 1701 Landmilitzen, en stående hær på 15.000 mand, der blev udskrevet via de 240 rytterdistrikter som samtidig blev en kendsgerning.

Inden den afskyelige lov om Stavnsbåndet havde Kongen - stærkt inspireret af sin norske slotspræst på Frederiksborg, den senere Biskop Peder Hersleb - dog gennemført en af sine frugtbareste gerninger, nemlig oprettelsen af de 240 Rytterskoler af hvilke, vi er så heldige at have en i Ledøje.

Emnet Frederik d. IV - Stavnsbåndet - Rytterskolerne, og hvad deraf fulgte, er i sig selv enormt spændende og meget omfangsrigt og der er skrevet en mængde, så et besøg på biblioteket og i Arkivet vil være tilrådeligt for den interesserede.

O. Holmfred

FORENINGENS BESTYRELSE:

Formand	Lone Brüsich	97 37 32
Næstformand	Vilh. Nielsen	16 90 12
Kasserer	Erik Petersen	65 25 79
	Karen Strand	97 38 17
	Else Herrmann	97 51 96
	Anne Marie Kyed Pedersen	65 75 05
	Anne-Marie Nielson	97 63 92

ARKIVET:

Adresse: Smørum Bygade 35, Smørumovre, 2760 Måløv
Arkivet har åbent den 1. torsdag i hver måned kl.
19.30 - 21.30 og efter aftale.

Endvidere er der fra 31. oktober 1981 åbent 2. lørdag i
hver måned fra kl. 11.00 - 13.00.

Arkivarer:	Anne Marie Kyed Pedersen	65 75 05
	Kirsten Fauk	97 50 63

KONTINGENT 1981: kr. 50,- pensionister halv pris.

Dette blad udgives af:

Ledøje-Smørum historiske forening og arkiv.

Ansvarshavende red. O. Holmfred
Baltorpvej 104, st.th.
Ballerup

Foreningens bomærke er tegnet af Bent Eggert.